

Telefon-szám: 52.

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
yedévre . . . 2 korona.
és szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.**

Telefon-szám: 52.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

A hirdetés díja:

Egy háromszámos petitor térfogata 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedvevény. Nyilttér sora 50 fill.

Felülfizetések és egyéb nyugtázások közlési díja soronként 10 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezelszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Kapuzáráskor.

A közeli napokban bezárulnak az iskolák kapui és beáll a csend a falak között, elszéled az ifjuság. Tanító és tanuló megy pihenni és a mindennapos őrldésből felüdülni.

Nagyfontosságú és nem csekély munka az, a mit tíz hónapon át végeztek együtt. Az egyiknek a lelke tartalmát kellett részletekben gondosan feldolgozva közölni egy csapat fejletlen emberi lélekkel, úgy hogy az a fejletlen csapat azt megemésztthesse és saját lelkébe fogadhassa s annak fölvételével bontogathassa, fejleszthesse lelkének szárnyait, erősödjék, fejlődjék az egykor bekövetkező önálló repülésre.

Sokan felületes szemlélet alapján óraszám szerint mérlegelik a tanítás és nevelés munkáját, a szerint itélvén, hogy a saját lustaságuk számára milyen kényelmes terület nyílnék ezen pályán, ahol csakugyan nehéz megkülönböztetni az igazi, lelkes munkást a kontártól, mert csak behatóbb vizsgálattal lehet észrevenni, ki milyen körültekintő gondnal és behatóan végzi a tanítás és nevelés nagy munkáját? Az ellenőrző közegek egy-két órai betekintése nem nyújtja a valódi munka képét, mert az egy-két órán szemre, mutatónál talán éppen az tesz legtöbbet, a ki máskor legkevesebbet szokott dolgozni. Azért itt, ezen a téren leginkább a lelkiismeretre, a hivatás szeretetére van bízva a munka, mert nagyon nehéz azt megítélni, ki miként végzi el azt a dolgot, a mi az óraszám megtartásán felül kötelezi őt. Pedig itt nem annyira az óraszám elvégzése a fontos, hanem az a többi, a mi az órák jól végzéséhez szükséges. Mert a jó tanító és tanár nagy gondnal és tudással válogatja ki azt az anyagot, a mit a tanítványokkal közölni akar, úgy, hogy nem ritkán több időt vesz igénybe

az előzetes gond és kutatás, mint maga a tanítási óra. Igaz, hogy látszatra éppen annyit végez, mint az, a ki egyszerűen feladja a könyvből a lezékét a 10-ik sortól a 30-ikig, aztán ráparancsol a nebulókra: ezt pedig jól tanuljátok meg, mert lesz dolga a botnak, meg lesz bezárás! Ilyen fölfogás mellett igaza volt a régi iskolának, ha előszeretettel alkalmazott kiszolgált káplárokat az iskolában, mert azok legjobban értettek a fegyelemhez és vastegyelmet tudtak tartani: mukkani sem mertek a nebulók. És ha a katonai fegyelmet, a mukkanók elhallgatását tüzzük ki a nevelés ideáljának, akkor legokosabb lesz viszatérni a káplárpálcához, mert az megszüntet minden rezonirozást és halálesendet teremt. Akkor mint fölösleges intézményeket zárjuk be a tanító- és tanárképzőket, az egyetem filozófiai fakultását és ne kényszerítsünk tanult, diplomás embereket ilyen alacsony, szolgáló munkára, a mit a káplárviselt obsitos katona jobban el tud végezni.

Hiszen azokat a diplomás embereket arra tanították, arra nevelték, hogy szigorral ugyan, de mégis gyöngéden fogják az ifjuság lelkét, hogy engedelmességre neveljék ugyan, de le ne törjék önértetét, fejlesszék ki jellemét és semmiestre se neveljenek képességeit, hanem önértetes ifjakat, szabad polgárokat, a kik a lelki szabadság talapatáról végzik a kötelességet, gyakorolják az erényt, mint megismert jót önként, kényszerítés nélkül.

A tanulók is nagy munkát végeztek, ha csakugyan ilyen tanító és nevelő eljárás hatott rájuk 10 hónapon át és igyekeztek annak meg is felelni. Ekkor igen nagyon megérdemli szellemük azt a pihenést és szórakozást, a mit a nyári két hónap kánikulai melege ugyis alkal-

matlanná tesz a szellemi munkára. Ekkor leget fáradtak, elég tartalmat fogadtak be lelkükbe, idő kell rá, hogy azt egyenként külön is megemésztthesse a lélek, megtartva nem az egészszet, hanem azt, a mi az anyagból továbbfejlődésére szükséges. Ez csak pihenés idején mehet jól végbe, mert a mi még akkor is lelkünkben marad a tanultakból, az lesz a mi igazi tulajdonunk, az kísér ki az életbe is bennünket, míg a többi csak gyakorlat, szellemi torna volt s ezt szerencsésen el is felejtettük, miután gyakoroltuk rajta értelmünket.

A társadalom némi tekintetben ellentétes álláspontot foglal el az iskolával és az ifjuságot igen sokszor helytelenül befolyásolja. Mig az iskola a valódi tudást, a belső, lelki értéket helyezi előtérbe és azt tüzi ki követendő eszményül: addig a társadalom csak a külső sikerre helyezi a fősúlyt, csak mint a politika, a felületen mozog és így igen ajánlatosnak tartja a stréberséget, a képmutatást, a jó svádát, némi szédelgést, szóval olyan dolgokat, a melyeket az iskola jellembeli fogatkozásoknak minősít és így igyekszik azokat eltávolítani, vagy kellőleg mérsékelni. Innen van az ellentét társadalom és iskola között; igaz, hogy az iskola is sokszor a szögleteesség, nehézkesség hibájába esik jó tanulóival és evvel hívja ki a könnyűvérit, lenge fölfogású társadalmi körök ellenszenvét. Az ifju lélekre azonban igen fontos, hogy korán el ne romoljon, ne jusson bele már éretlen korában az állásért, kenyérért, kitüntetésért tülekedők disztelen forgatagába, mert akkor nem lesz válogató az eszközökben, mindent csak a külső siker szempontjából mérlegel. Ilyen alapon nem nevelkednek jellemes, komoly lelkületű emberek, a kik a társadalom romlott, korrupt, mindent

TÁRCZA.

A pörkölt-társaság.

A Brezin nevű hegynek nyugati oldalán, örökzöld fenyő és dus levelű bükk erdőségtől szegélyezve, lágyan ereszkedik le a Rimavölgyre egy buja fűvel benőtt kis földnyelv: a szerelem völgye.

Az iszalaggal és vad folyondárral benőtt óriási bükkfák lombátora féltékenyen simul a kies völgykatalan földe.

A két hegynyulvány ég felé emelkedő büszke fáórássainak dus lombjaival úgy óvja s takargatja ezt a kis völgykatalant, mintha féltve őrzött gyermeke lenne.

A reggeli napnak melengető sugarai megtörve jutnak át a fák sűrű levelei közt s lágyan csókolják a virágokkal ékes kis völgykatalan harmateseppektől tündöklő buja fűpázsitját.

A kis Brezin patak lágyan csobogó fodros habjai szerelemről susognak. Láthatatlan pajkos ámorok, gnomok és törpék — az erdők képzeletbeli lakói — népesítik be a kis völgykatalant.

A fák lombjainak titkos suttogása, a szellő lágy fuvalma, a madarak édes csicseregése mind szerelemről regélnek.

Ez az elbájoló szerelmi koncert, a nagy természet örök zenéje összeolvad egy kedves lány harmóniává, a szívünkig és agyunkig hat: lekötő érzelm- és gondolatvilágunkat.

A nagy természetnek változatos szépsége, bizarr életének folyton lüktető üsereje és mindent egyesítő örök összhangja feltalálható ebben a kies fekvésű kis völgykatalanban, amely szemünk elé tárja a nagytermészet élettitkait, megismerteti élete keletkezésének és fejlődésének prozesszusait.

Biztosan nem tudni, de lehetséges, hogy innen vette nevét a Rimavölgyre torkoló kies fekvésű kis völgykatalan: a szerelem völgye.

Vagy talán azon elbájoló és vonzó ereje adta hangzatos nevét, a melylyel az embert magához vonza, lebilincseli és szeretettel keblére üli.

A szerelem völgyének nagy varázsereje van! Összehordta egy vidék társadalmát, lerombolta a nyelvi, faji és társadalmi választalakat: megalapítója lett a nyustyai pörköltkedvelő társaságnak.

— Szapriszti! Kutya Bihari! Hát ez mi? — kiáltana fel, ha élne, Bérczi sötéten.

Mert ismerünk Oliv-companikat, petróleum-, vas- és aczéltörzstököt; koronás és nem koronás alapokon nyugvó betéti társaságokat; az angol bibliaterjesztő társulatot, továbbá minden néven nevezendő klubokat és egyesületeket, de milyen szekta lehet az, a melyeknek így hangzik büszke címe: „A nyustyai pörköltkedvelő társaság”. Czirmerének jobb oldali zöld mezejében pedig lángoló tűzön egy nagy vaskondérban orresiklandoztató paprikáshus párolg, a bal oldali mezőnyben pedig egy nyárson sült malacz hirdeti ezen társaságnak vonzó és tagjait erősen összetartó életképes kapasát és céljait.

Lerántom a leplet erről az unikum kis társaságról és elárulom, hogy ez egy havi koronás alapra fektetett betéti részvénytársaság, tehát olyan mint a többi, csak az intenziói mások.

Egyik legtöbb irányelve ennek a részvénytársasági alapon nyugvó kis pörköltkedvelő társaságnak az étellel való kibékülés. Miután pedig köztudomású dolog az, hogy a jóllakott ember leghamarabb békül ki az étellel és megelégedett, ebből láthatjuk, hogy alapkövei jól vannak lerakva.

A másik főirány elve a vígságnak és jókedvnek kultiválása, a melyhez meg van minden kelléke.

Sokan azt mondják, hogy ezen társaság megalapításának eszméjét Viktor ur, a társaság egyik főszakács-mestere hozta Batyiból, pedig ebben az állításban kardinalis tévedés van, mert ezt a paprikáshus iránti finom érzéket, a melylyel az eszme társult, a magyarok Ázsiából hozták be a Kotányi-féle szegedi paprikával.

Az eszme és az emberrel veleszületett minden jó iránti hajlam meg volt, csak a szerelem völgye kellett hozzá s így mintegy 5 éve megalakult ez a kis társaság.

Eleinte csak egy-két uri ember ment ki, szép nyári napok meleg délutánjain s a tikkasztó hőségben meghuzódtak az árnyat és enyhelyet nyújtó kies kis völgykatalanban. Majd vaskatlant hozva, párolgó, illatos paprikáshussal fűszerezették és tették vonzóvá a kirándulás örömeit.

Ezek a szabad természetet, a pörköltet és nyárson sültet szerető urak lettek a szerelem völgyének felédezői és a pörkölt-társaságnak megalapítói. Hogy áldja is meg őket az Isten! Nem is marad ki nevük a történelemből.

A társaság élére csak egy agilis elnök és pénztárnok kellett. Egy kis körültekintés után: ezeket is meg-

találta R. Aladár és V. Viktor személyében a társaság, kik olyan agilitást fejtek ki az összetoborzás nagy munkájában, hogy valósgos élető elemek, élesztői, quint-essenciái, gradus superlativusai lettek ennek a kis társaságnak, a melynek mustármagját hatalmas fává növesztették.

S immár e hatalmas fának 40 törölmetszett erős hajtása élvezi a szabad természet ölen készített ízletes pörköltöket és zsványpecsenyéket.

Nem a tulipános láz volt alapja ennek a társaságnak, hanem egy olyan erős életrevaló társadalmi kapcsolás, a mely koncentrált Nyustya és vidéke társadalmát.

Ez ideig Nyustya és vidéke uri osztálya széttagolva élt s nem volt társadalmi élete.

Az uri társas életnek minden egyes klikkje alig begombolkozva ült, élt és kothurnusokban járt az általa megalkotott és felállított vaskalapos szabályok keretén belül.

A pörköltkedvelő társaság lerombolta ezt a társadalmi félszeg választalakat s megalkotója lett egy egészséges alapon nyugvó vidéki társadalmi életnek.

A régi jó idők jutnak eszünkbe, ha látjuk ennek az egészséges alapokon nyugvó kis társaságnak példásan összetartó, vig társadalmi életét.

Ennek a kis társaságnak minden egyes tagja egy egy hamisíthatlan tipikus alakja a vidéki magyar társadalomnak.

Az örökké vig kedélyű elnök, a ki a fáradságot csak hirtől ismeri s estétől reggelig úgy tánczol, mint egy dervis.

Viktor és János barátaink, a kik olyan fenséges ízű pörköltöket és zsványpecsenyéket tudnak készíteni, hogy még a mikádó is megnyálná az ujjait utána, ha sültjőkből enne.

A pörkölt-társaságnak hivatásos szónoka, az örök-itju Bérczi bácsi, a ki öreg kora daczára a vasvárit úgy tánczolja, hogy azt még Vasváron sem tudják különben. A rossz nyelvek azt mondják ugyan, hogy azért tudja úgy, mert Vasvárról való.

A kodede pörkölteziánumnak kedélyes, de a mulatságokon sokszor álmos jegyzője, a kinek olyan nagy a feje, mint az egri káptalanok, mert kívülről tudja a társaság alapszabályait.

A társaságnak részvénytársasági alapon nyugvó hősszerelmese, a dandi állatán, a kiről úgy szól a krónika, hogy olyan szépen tud kurizálni, mint Szirmay.

árucikké aljasító áramlatát le tudják küzdeni.

A ki pár évtizedre vissza tud tekinteni a múltban: sajnálattal kénytelen konstatálni társadalmunk degenerálódását: sajnálattal látja, hogy önálló gondolat, eszme ritkán születik és rövid életű, hogy az önálló, független elem mindinkább fogyatkozik a társadalomban: olyan, amelyik meggyőződésből szegődne valamely eszme harcosává. Igaz, hogy a gazdasági élet nyomott állapota, hanyatlása is befolyásolja a társadalom tagjait abban, hogy önálló nézetükről lemondjanak; de ez még sem magyaráz meg mindent, mert a romlás olyan nagy, hogy már a zseni ifjúságban sincs meg az eszmék tisztelése, az sem igen lelkesül más dologért, csak olyanért, a mi anyagi hasznot hoz. Nem rajongunk itt a demagógiáért, nem dicsérjük a nagyhangú népamítókat, a kik csak érzelmi motívumokkal dolgoznak, mert a nép szenvedélyeinek fölkelése ép úgy kárhuzatos irány, mint a korrupció. De bármely eszme hívévé szegődik valaki, csak úgy lesz helyes minden szereplése, ha az anyagi előnyt, a kitüntetést, a kegyet nem helyezi saját belátásából alakult meggyőződése fölé. Erre a helyes irányra kell a jó iskolának vezetnie az ifju lelkeket és ebben a munkában nem szabad a társadalomnak az iskolát gátolni ellenkező nézetek terjesztésével, mert az ifju lélek ugyanis könnyen befolyásolható és pedig inkább hajlandó lévén minden ember a könnyűvért, fölületes irányra, mint a komolyabb törekvésekre: az ifju lélekre a társadalom könnyelműbb irányu befolyása nagyobb hatással lesz és tönkreteszi az iskola építő munkáját.

Fontos dolog még a magasabb iskolára nézve, hogy oda nem való elemektől szabaduljon. Ez összefügg a pályaválasztás kérdésével is és nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy a szülők ne erőltessék tudományos pályára oda nem való fiaikat, adják inkább gyakorlati pályára, hiszen a tudományos pályákon az élet nagy részben cizfra nyomoruság, míg a gyakorlati pályákon a szorgalmas, jóra való ember könnyebben boldogul. Az iskolára pedig valódi kin az ilyen oda nem való, de odaerőszakolt elemek létegeése, a kik gátolják a közös tanítás munkáját és rossz hatással vannak a többiekre.

Elmélkedjünk az elmondottak fölött kapuzárás után és ha talán évenként ismételtük az elmondottakat, kérdezzük meg: hányan jegyezték meg ezeket, hányan tudják már az elmondott dolgokat, amelyek a nevelés és tanítás ügyére nagyon fontosak!

Elmélkedjünk ezek fölött többször a pihenés idején, gondoljunk meg jól és a mi hibás volt eddig, tegyük komolyan javítás tárgyává, ne legyen a tanítás és nevelés ügye hamupipőke, hanem mint a jövő nemzedék lelki alakulásának műve, nyerjen fontosságához illő komoly tárgyalást.

—hiz.—

Továbbá az idegenből véletlenül ideszakadt, örökké zsörtölődő Karl bácsi, a kiről azt mondják, hogy a pörkölt-társasághoz úgy hozzá van nőve, hogy onnan még kással sem lehetne leoperálni. Végül a társaságnak bariton hangú negyedik szónoka... a vidéki magyar társas életnek mindegyik egy-egy kedves és eredeti prototípusa.

A mikor a tavasz bontogatni kezdi szárnyait s az újra ébredő természet virágos szőnyegtakaróval teríti le a kies fekvésű szerelem-völgyét, akkor megmozdul ez a kedves kis társaság is és kedélyes őszi és téli mulatságainak helyét a központi szálloda termeiből kihelyezi a szabad természetbe.

A mikor éltünk virágai: a szép asszonyok és leányok is megjelennek s a cigány rázendít a híres gömői csárdásra, öröm tölti el az ember szívét s látva, hogy még a szolid alapokon nyugvó családapák is hogy ropják a csárdást s látva a feszlenen virágos jókedvet, arra a meggyőződésre jut a szemlélő, hogy mégis csak szép ez a sivatárnak tetsző rövid élet!

Én már többször megfigyeltem, hogy a menybolt csillagos serege ilyenkor sokszor irigykedve mosolygott le a természet minden pompájától ragyogó szerelem-völgyre.

Folyó hó 18-án is igen kedélyes és sikerült táncmulatságot rendezett a nyustyai pörköltkedvelő társaság, a melyen illusztris vendégei is voltak. A mulatságon részt vett kerületünknek közkedvelt országgyűlési képviselője, lapunk szerkesztője, a rimaszombati kir. ügyészségnek, az ügyvédi karnak és a számvetőségnek, valamint a társadalmi életnek számos előkelő tagja.

A nyustyai pörköltkedvelő társaság egy egészséges alapra fektetett erős társadalmi kapocs és kötelék, a mely összehozta és összetartja egy nagy vidék intelligens társadalmát és annak kellemes szórakozásáról gondoskodik.

Kívánatos, hogy a kies fekvésű kis szerelem-völgye még igen sokszor népesüljön be ennek a kedves társaságnak tagjaival.

A menybolt csillagtáborával és a rózsaujú hajnal derengő pirjával még sokszor mosolyogjon le, csendes holdsugaras nyári éjszakákon erre az életrel való kedves, vig társaságra.

B. Z.

Nőegyleti közgyűlés.

Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesülete f. hó 19-ikén vasárnap délután tartotta évi rendes közgyűlését *Samarjay* Jánosné elnöke alatt a takarékpénztár tanácstermében, a tagok élénk érdeklődése mellett. Vendégekként megjelentek: Dr. *Löcherer* Tamás kórházi igazgató főorvos, dr. *Kovács* László polgármester, dr. *Heinrich* Béla áll. gyermekmenhelyi igazgató-főorvos és dr. *Kármán* Aladár.

Az egyesület érdemes és fenkölt gondolkodású elnöknője: *Samarjay* Jánosné megleghangu, szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölve a tagokat és vendégeket, különösen a nőegyesület háztartási iskolájával szerves kapcsolatban álló állami gyermekmenhelyi igazgató-főorvosát: Dr. *Heinrich* Bélát, majd később az elismerés és hála meleg hangján emlékezett meg a háztartási iskola létesítése körül nagy érdemeket szerzett dr. *Löcherer* Tamás volt gyermekmenhelyi igazgatóról, kinek jegyzőkönyvileg szavazott a közgyűlés köszönetet.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után, dr. *Wallentini* Dezső jegyző olvasta fel az elnökség nagy gondal kielégőzött, tartalmas jelentését, melyből hű képet nyerünk az árvák és elaggottak istápolásáról, a napközi otthon és a háztartási iskola múlt évi működéséről. 176 állandó pártfogoltja volt a nőegyletnek és pedig 156 gyermek és 20 elaggott. 11,283 kor. 31 fillér fordítottak ezek gondozására, 716 kor. 40 fillér volt az adományok összege és karácsonyi gyűjtéskor 429 kor. 80 fillér pénz jött be az ajándékokra. A nőegylet vagyona 61,362 kor. 98 fillér, állandó havi segélyben 14 árva részesült 1549 kor. összeggel. A számadatok az egyesület fokozatos haladását és a közönség részéről való mind nagyobb támogatást tüntetik fel.

A napközi otthon, melyet özv. dr. *Marikowsky* Istvánné igazgatónő nagy buzgósággal és sikerrel vezet, fennállása hetedik évét töltötte be. 76 iskolás gyermek 67 tanítási napon kapott a tél folyamán meleg ebédet. Bevétel volt: 496 kor. 92 fillér. Kiadás: 391 kor. 98 fillér. Átlagos napi kiadás 5 kor. 85 fillér. Egy gyermek ebédje átlag 14 fillérbe került. Az alapítványok összege: 1102 kor. 49 fillér s az intézmény vagyona 1884 kor.

A háztartási iskolában — melynek helyiségeit és területét Rimatamástalan meg is vásárolta a nőegylet — hatvan 7—15 éves koru leánygyermeket gondoztak. 1910 ápr. 1-én a létszám 40 volt. Ezek ellátási költségeihez az állam 6739 koronát adott. A bevétel volt 7832 kor. 64 fillér. Kiadás 8566 kor. 13 fillér. A többi lekiadás fedezése érdekében az elnöknő kérelmet intézett a belügyminiszteriumhoz, hogy a gyermekek havi tartásdíját 10 koronáról 15 koronára emelje fel.

A közgyűlésen megjelent hölgyek nagy figyelemmel és jóleső érzéssel hallgatták a felhozott példákat, melyek azt igazolják, hogy milyen jótékony hatása van a leányokra a háztartási iskolában való szigorú felügyelet és gondos, jó nevelés.

Ez intézmény céljának sikerült az elnöknőnek a belügyi kormánytól 40,000 korona — öt évig kamatmentes — kölcsönt szerezni.

A jelentés további része beszámol az egylet életében lefolyt egyéb eseményekről, 12 új alapító és 18 rendes tag lépett be. Kegyelettel emlékszik meg a jelentés az elhunytakról s különösen *Baksay* István titkárról, ki örökös disztalgja volt az egyesületnek és annak felvirágoztatása körül kiváló és maradandó érdemeket szerzett. Emlékét jegyzőkönyvben megörökítik.

A közgyűlés az elnöki megnyitó, az évi jelentés, napközi otthonról és karácsonyi ünnepségről szóló ismeretes évkönyvbe vételét elhatározta, a számvizsgáló bizottság tagjainak: *Bernáth* Gyulánénak és *Kern* Adolfnénak, valamint a pénztárnoknak a felmentvényt elismeréssel megadja.

A választmányban megüresedett két tagsági hely, melyet a közgyűlés dr. *Báróssy* Gyulánéval és dr. *Kálniczky* Gézánnéval töltött be. A *Baksay* István elhunytával megüresedett titkári állásra dr. *Wallentini* Dezsőt választották meg, ki 13 év óta jegyző volt s az egyesület érdekeit lelkesedéssel és ambícióval szolgálta. A most megnyilvánult bizalomért meleg hangon mondott köszönetet.

A közgyűlés ezután jegyzővé megválasztotta egyhangulag: dr. *Soldos* Béla vármegyei aljegyzőt, a megyei ifjúság és szerkesztőségünk egyik igazán rokonszenves tagját, kinek működése elé élénk érdeklődéssel tekinthet a nőegyesület.

A közgyűlés még elhatározta a háztartási iskola helyiségeinek kibővítését s a bemutatott tervhez hozzájárult, mire a gyűlés az elnöknő lelkes életése közben ért véget.

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő barátom!

Holtig tanul a jó pap. Én is. Beccses lapod mai számában megjelent rendreutatisítástod figyelmesen átolvasván, azt a mit abból tanulhattam, hálásan köszönöm. De máskor egy kissé élesebb s mélyrehatóbb bonczoló kést kérek a kritikánál. Rendreutatisításodban sok tévedés fordulván elő — ezeket, bocsáss meg, nem hagyhatom egy pillanatig sem szó nélkül magamam száradni. Kérek helyet e néhány sor számára. Ha azt, a mit nem hiszek — megtagadnád; kénytelen lennék azokat másutt kiadni.

Rövid reprimendben igazad van abban, hogy: „a *hanvai remete* meg szokta fontolni azt, a mit ír.” Most se eszelekedett másképpen. De hát elvégre mindnyájan csak emberek vagyunk. Ha nem is kálvinista volnánk, de még ha katolikus lennénk is — azon nagynevű magyar egyházfejedelemmel tartanék, a ki a római Enklavén vétőt mondott a római pápa esalatközhatlanságának. Én még római pápa sem vagyok; tehát hogyan tévedhetnék? De a mennyiben tévedek — sohase késem abból magamra nézve a konzekvenciát nyilvánosan levonni.

Rendreutatisításodban feltétlenül több a tévedés mint az én rekriminált passzusomban. Mindenekelőtt nem lapodhoz illő azon teljesen alaptalan inszinuáció, hogy én „megragadtam az alkalmat, hogy érdemtelennél sujtjak egyet a vármegyén.” Ily alantas dolog sohase volt az én

genreom. Külömben, ha minden igazmondás alá mestersegesen ily nemtelen motívumokat keresnek; akkor turcsa sorsa lenne a történetírónak.

A közművelődési egyesület választmányi ülésén, midőn az elnöknek már távoznia kellett, tett indítványom csodálatosképen minden oldalon ellenzésre talált. Meg lett ugyan az elégtétel s bebizonyult, hogy nekem volt igazam, mivel a nagyérdemű elnök a közgyűlést megnyitó beszédében teljesen ugyanazon irányu nagyfontosságú eszmét fejtegetett. Én a választmányi ülés inczidense következtében nem mentem el a közgyűlésre. Miután azonban most azt olvasom, hogy *Borbély* Lajos és *Marton* János urakat a Mikszáth-ünnepélyre a közgyűlés küldte ki — nemesak beösmérem ezen egyesület irányában tévedésemet — hanem ezennel nyilvánosan is vezeklem érte.

Most következnek czáfolatodnak az én beösmert tévedésemmel sokkal súlyosabb tévedései. Határozottan hiba olyasmit czáfolni, amit senki sem állított. Én egy szóval sem mondtam, hogy a rimaszombati főgimnázium nem volt képviselve. Nem is mondhattam, mert tudomásom volt róla, hogy azt *Dr. Veress* Samu igazgató ur ex offo képviselte.

Amit a vármegyéről mondtam, azt ma is állom és ismétlem. Ha minden logika nem pusztá haszontalanság, úgy kétségbenvonhatlan igazság az, hogy a vármegyét nem a tiszteletreméltó tisztikar, hanem azzal egyetemben a vármegye közönsége képezi. Ergo: bárhol is a vármegyét csak azok képviselhetik, a kiket azzal a vármegye közgyűlése biz meg. Tudtommal a Mikszáth névvel összefüggőleg a vármegyei közgyűlés csak egyszer foglalkozott, midőn a munkái díszkiadásának megszerzését elrendelte. Ennél többről — legalább nekem — tudomásom nincsen. Komáromy István Gömörből kétség kívül ott volt. Ez igaz, de hát én ennek az ellenkezőjét soha sem állítottam. Ennek daczára azonban mégis csak nekem van igazságom abban, hogy a Mikszáth országos ünnepélyén Gömörvármegye képviselve nem volt. Igaz azonban kétségtelenül az, hogy a vármegye derék alispánja helyes érzékével kiérezte azt, hogy — nem Dániában — de Gömörvármegyében valami nem helyesen történt. Hogy ezt úgy, a hogy éppen lehetséges, repeálja — delegálta Komáromy Istvánt.

De — qui bene distinguit, bene docet — ő, az alispán és nem Gömörvármegye közönsége. Ergo Komáromy István nem Gömörvármegyét, hanem az őt delegáló derék hivatalfőnökét képviselte. Ez 2×2=4. Most pedig, ha nem éppen tárgyilagoss rendreutatisítással rákényszerítettél, kénytelen vagyok még egy lépéssel tovább menve konstatálni azt, hogy az én szülő téns-nemes vármegyém az irodalom nagysága iránt való érzékében a Jókai temetésétől óta a Mikszáth-ünnepélyig egyetlen lépéssel se haladt előre.

Mindezek daczára azonban, ha van a vármegye közönségének oly végzése, a melylyel a Mikszáth-ünnepélyre — ha csak egyetlen tagu küldöttség küldését is elrendelte; azon pillanatban épp úgy fogok irányában nyilvánosan vezekleni, mint tettem a közművelődési egyesülettel szemben.

De addig — akár tetszik, akár nem — csak a Tompa Mihály versének a végével szólhatok: „három a daru!”

Jövőre pedig — ismétlem — kérek élesebb és mélyrehatóbb bonczoló kést a kritikánál.

Hanva, 1910. június 19.

Igaz híved:

Hancay Zoltán.

*

E levélnek készsége adok helyt egész terjedelmében annál is inkább, mert mindig a tiszta valót szoktam közölni s azért felelek is. Ha pedig véletlenül valamely tévedés eszszik be lapomba, azt, a mint az ellenkezőről szerzek meggyőződést, figyelmeztetés nélkül szoktam helyreigazítani, mint már több ízben tettem is.

Azonban az én igen tisztelt bátyám *Hancay* Zoltán ur, kit nem mindennapos tehetségnek ismerünk és személye irányában mindenkor a legnagyobb tisztelettel viseltetünk és helyes irányát sok esetben már én is magamévá tettem, meg fogja nekem engedni, hogy levelet az alábbi megjegyzésekkel követem.

Restellem bevallani, de igaz, hogy sok elfoglaltságom között „Mikszáth”-ról irt értékes tárczáját csak akkor olvastam el, midőn illetékes helyről — hangsúlyozom, illetékes helyről — figyelmeztetve lettem arra, hogy a hanvai remete tévedést követett el s erről lapunk utján fel kell világosítani, mert a vármegyét és a közművelődési egyesületet is érdemtelennél támadta. Öszintén bevallom azt is, hogyha e figyelmeztetést nem kapom, az egész ügy ismeretlen maradt volna előttem.

Igy történt azután, hogy a fájlat közleményt, illetve telvilágosító és nem rendreutatisító sorokat megírtam, a melyeket az ügy tárgyilagoss elbírálása céljából szóról-szóra ismét ide iktatok:

„Mikszáth emléke. A mindnyájunk s a hazai irodalom mélyeséges nagy fájdalomra elhunyt Mikszáth Kálmán emléke megköveteli, hogy egy — az ő ünnepeletésével kapcsolatos — erős tévedést rektifikáljunk. Tulajdonképen nem is foglalkoznánk e tévedéssel, ha azt más követte volna el — és nem a *hanvai remete*, ki egyébként jól meg szokta fontolni azt, a mit ír. Sajnálattal kell tapasztalunk, hogy akkor, mikor most tárczát irt Mikszáthról, megragadja az alkalmat, hogy érdemtelennél sujtson egyet a vármegyén. Azt mondja t. i., hogy a 40 éves írói jubilaris ünnepélyen dissonancia is volt, és „sajnos — itt első sorban Gömör vezetett. Se törvényhatóság, se a magyar közművelődési egylet képviselve nem voltak, vagy ha talán mégis, úgy elbúva, akár a fénybogár a sűrű esaliban.” Az igazság pedig az, hogy a vármegyét — miután a vezetők hivatalosan el voltak foglalva — megbizásból: *Komáromy István* tb. főjegyző képviselte, a közművelődési egyesületet a közgyűlés megbizásából: *Borbély Lajos* és *Marton János*, a várost és a főgimnáziumot *Dr. Veress Samu* igazgató hivatalosan képviselte. Hogy pedig ezek neve a hírlapokban nem közöltetett, onnan ered, mert csak a „kiváltásgolt” testületek üdvözléséről emlékeztek meg a lapok, a program szerint lefolyt ünnepély végén a vármegyék, városok, irodalmi, tanügyi és emberbaráti intézetek képviselői pedig elvonultak az ünnepelt előtt és megnevezték küldőiket, kiknek üdvözlését és jókívánásá-

gait tolmácsolták. — Ha minden küldöttség szónoklatot tartott volna, három napig sem ért volna véget az ünnepély. Az általunk tisztelt és nagybecsült hanvai remete értesülése tehát téves volt, s az igazságnak megfelelően és illetékes tényezők felhívására tartozunk öt felvilágosítani.

Azt sem mellőzhetem, hogy mivel ezen országos irodalmi ünnepségnek én is kiváló fontosságot tulajdonítottam, az arra kiküldött nevével lapunk f. évi 20-ik számában már előzőleg közöltem s azok tényleg meg is jelentek.

A hanvai remetének az fáj leginkább, hogy a vármegye nem volt kellőképpen képviselve. Ha ő erre az én személyemet kevések és kicsinek tartja, ezért én nem neheztelek, mert utóvégre is ehhez joga van és szabadságában áll véleményét kimondani. Azonban sorából úgy vettem és veszem ki, hogy neheztelese a vármegyére irányul.

Hát erre bátor vagyok megjegyezni, hogy a kiküldöttek és az ünnepélyen megjelentek közül *Marton János*, dr. *Veress Samu* és én is megyebizottsági tagok is vagyunk s bizonyára ezért ért bennünket kiküldönni részéről a megtiszteltetés, hogy így több részről is szerepljünk, illetve több érdeket is képviseljünk.

Köztudomás szerint is az nálunk a gyakorlat, hogy minden esetben rendszerint és minden bizottságba lehetőleg megyebizottsági tagokat szoktak kiküldeni, hogy a vármegye jellege mindenkor kidomborítva legyen. — Így történt ez most is. Azt pedig meg fogja engedni mindenki, hogy alispánom ezért nem hívhatott egybe rendkívüli közgyűlést, de erre nem is volt szükség, mert hiszen az alispán képviseli a vármegyét kitéle is. Neki jogában állott ez ideig és fog állani jövőben is a vármegye előzetes meghallgatása nélkül — különösen az idő rövidsége miatt — deputációkat vezetni, elfoglaltsága esetén maga helyett másokat kiküldeni stb. Ezen intézkedését azonban utólagosan a vármegyei közgyűlésnek bejelenti, mit ez alkalommal sem fog késmi megtenni. Tehát teljes joggal küldött ki most is, mint már a múltban is megtette azzal az utasítással, hogy majdan a helyszínén csatlakozunk össze és az ünnepélyt rendező bizottság intézkedése szerint járjunk el a képviselőletben.

Az pedig, hogy nem külön-külön járultunk a nagy író elé és szónoklatokat sem tartottunk, nem rajtunk mulott, mert ehhez az ottani rendező-bizottság a módot a küldöttségek nagy száma miatt meg nem adhatta.

Megnyugtatóan még bátor vagyok mentségül felhozni, hogy a jeles író szülővármegyéjét: Nógrád vármegyét csak egy egyén képviselte: a vármegye főjegyzője, kit a szülővármegye iránti figyelemből a rendező-bizottság azzal tüntetett ki, hogy neki meg lett engedve néhány üdvözlő szóban a vármegye jókívánatait tolmácsolni, mit mi is szívesen tettünk volna, ha erre alkalmat nyújtanak, tehát Gömör számban is vezetett és nem megfordítva.

Ez a valódi tényállás.

Ha pedig ezek után is, kettőnkön kívül, mert mi érdekelt felek vagyunk, akad egy ember, ki elítéli az én tájlat közleményemet; akkor én kész vagyok az én igen tisztelt bátyámtól: *Hanay Zoltán* urtól még bocsánatot is kérni, mely nyilatkozatommal az ügyet én befejezettnek tekintem. — Kiváló tisztelettel:

Rimaszombat, 1910. június 26.

Komáromy István,
vm. tb. főjegyző, felelős szerkesztő.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. *Coburg Lipót* kir. herceg körutja alkalmával, melynek célja a Coburg hercegi birtokok megtekintése, f. hó 21-én az esteli vonattal ide érkezett és innen útját folytatta *Balográra*.

Bornemisza főispán tegnap d. u. Budapestre utazott, honnan csak f. hó 30-án tér vissza.

Léay József, a korosúr költő, Borsodvármegye nyug. alispánja, a héten *Bornemisza* László főispán vendége volt. A ritka vendég, ki a múlt évben is itt járt, most is rendkívül jól érezte magát kedves régi barátja, a főispán vendégszerető házában. — Minden nap láttuk költő társa *Tompa Mihály* szobra alatt elmerengeni s önkénytelenül az a gondolat támadt bennünk, hogy bizonyára egy újabb költeményhez keveri az anyagot és ihletet. Itt tartózkodása alatt megszemlélte a *Ferenccy* emléket is, mely igen megnyerte tetszését. Meglátogatta *Felste* Pál földmives iskola igazgatót, kinek korán elhunyt édes anyja megyei jegyző collegája volt Borsodban. Megtekintette a szabadkai vadász területet a mi szintén megtetszett neki, s kilátásba helyezte, hogy eljön egy vadászatra is. A lélekben és testben még mindig fiatal magas koru költő a kellemesen eltöltött napok után azzal bucsuzott kedves bizalmas barátjától, hogy a viszontlátásra. — F. hó 24-én utazott el.

A nemzeti munkapárt országos megalakulása f. hó 20-ikán ment végbe Budapestben. Jegyzővé megválasztották *Hímus* Antalt a rimaszombasi kerületi orsz. képviselőjét, a kijelölt bizottságba pedig beválasztották kerületünk orsz. képviselőjét: *Farkas Zoltánt*.

Érettségi vizsgálatok. Június 20-tól 25-ig egész héten folytak az érettségi szóbeli vizsgálatok *Karátsony Zsigmond* késmárki főgimn. igazgató, mint püspöki kiküldött elnökléte alatt. A kormányt Dr. *Reichenhaller Kálmán* budapesti főreáliskolai tanár képviselte. Szóbeli érettségire került minden tárgyból 47 tanuló. Ezek közül jelesen érettt 8, névszerint *Bátyk Dezső*, *Benkő Barna*, *Bohus Jenő*, *Hoffmann Gyula*, *Kerekes Tibor*, *Kovács Kálmán*, *Lukács Béla*, *Meskó Barna*. Jól érettt: 9. Egyszerűen érettt: 24. Egy tárgyból bukott: (2 hónapra) 5. Két tárgyból bukott: 1 (egész évre). 2 tanuló az írásbelin maradt le. Egy kiegészítő vizsgálat is volt a görögéből, jó sikerrel. Az egyházi hatóság és a kormány kiküldöttjei elismerésüket fejezték ki a tapasztaltak felett. *Karátsony Zsigmond* elnök egy arannyal jutalmazta *Dezső Lajos* tanulót szép rajzaiért és festményeiért.

Hivatalvizsgálat. Dr. *Mészáros István* vezető kir. ügyész f. hó 22-től 25-ig a rozsnói kir. járásbíróság büntető ügyvitelét és fogházát vizsgálta meg, s úgy az ügyvezetést, mint a fogházat a legnagyobb rendben találta.

Fényes estély. *Lukács Géza* alispán vendégszerető házában, tegnap fényes estély folyt le, melyen különösen a fiatalok volt nagy számban képviselve.

Esküvő. *Lojtkó Pál* helybeli tőrekő iparos polgártársunk tegnap — f. hó 25-én — tartotta esküvőjét *Ozdon Borsos István* szép leányával: *Annával*.

Városi tisztújító közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete holnap (hétfőn) délelőtt 9 órakor *Lukács Géza* alispán elnökléte mellett közgyűlést tart, melyen a helyhatósági állatorvosi állás lesz választás utján betöltve.

Felhívás 20 éves találkozásra. Felkérem azon osztálytársaimat, kikkel Sároszombaton az 1890. évben tettünk érettségi vizsgát, hogy 20 éves találkozásra f. évi július 3-án gyűljenek össze. Találkozás a Horváth Mária szobor előtt d. e. 8 órakor.

Dr. *Tervey Tamás*, ügyvéd Debreczenben.

Dobsina város ünnepe. Borsod-Gömör-Heves vármegyék erdészeti egyesülete folyó évi rendes közgyűlést június hó 19-én a dobsinai jégbarlangnál tartotta meg *Gesztes Lajos* érs. erdőmester elnökléte alatt, borhi *Borhy György* udvari tanácsos, *Lukács Géza* Gömör-Kishont alig pár héttel azelőtt megválasztott, közkedvelt alispánja és számos más erdészeti egyesület képviselőinek részvétele mellett, kik mindnyájan, dacára hogy erdészek s a természeti szépségeiben nap-nap mellett gyönyörködnek, e természeti csoda, édes hazánk e természeti kincse s a sztraczenai völgy fölött nem győztek elragadtatásuknak kifejezést adni. — 1870. évi június hó 15-én fedezte fel Dobsina r. t. város nyugalmazott bányamérnöke *Ruffinyi Jenő* kir. bányatanácsos két társával: boldogult *Lang Gusztáv* városi kapitány és *Méga* Endre városi tisztviselővel a jégbarlangot. — Hármán a sztraczenai völgyben vadásztak és halásztak, midőn egy üreghez értek, mely hó és jéggel volt tele, *Ruffinyi Jenő* az üreg telett vadásztegyverrel sütötte el, s a lövés az üregben hosszú vizshangot adott, melyből kétségtelenül megállapítható volt, hogy barlang fölött állanak, ez bátorította fel őket s ma is kegyelettel őrzött, fából készült csigaszervezettel s kötelek segítségével, bányamércecel kezében bocsátkozott le *Ruffinyi Jenő* a mélységbe s életveszélyes küzdelem után egyhamar örömtől könnyezve jelentette társainak, hogy menyországban érzi magát. — E nevezetes s nemcsak Dobsina városra, hanem édes magyar hazánkra és az egész világra nézve örömdetes nap 40 éves évtordulójára alkalmából Dobsina város közönsége a barlang felfedezőit nagy óvátókban részesítette s az az óvátó az erdészeti közgyűlésen még viharosabban megújult. — Kívánjuk mi is, hogy a barlang jege ne olvadjon fel soha, míg *Ruffinyi Jenő* élete ne fagyjon be soha!!

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító-pénztár igazgatósága ma vasárnap délelőtt tartja *Rábelly Miklós* elnöklésével rendes havi ülését, melyen több kártalanítási és igazgatósági elintézését igénylő ügy kerül tárgyalásra.

Záróünnepély. A helybeli polgári leányiskola záróünnepélye mult szombaton délután a közönség élénk érdeklődése mellett folyt le a leányiskola tornacsarnokában. Az ünnepélyt a növendékek éneke nyitotta meg. *Matócsy Pál* énektanító, elemi iskolai igazgató vezénylete mellett adták elő a „Szállj szívünkbe...” kezdetű énekszámot meglepő szabatosággal. Azután még „Ismered-e”, „Vásári komédia”, „Népdalok”, „Mi füstölög...” és „Ósbada gyermeke fel szaporán” indulót adták elő a közönség meg-megújuló tetszésnyilvánítása mellett. Igazi művészi siker az, amit *Matócsy* a zsenge leány-sereg énekproduktumaival évről-évre nagyobb mértékben elér; meglátszik a nemes ambíció és a nagy tudás, melylyel bámulatosan fegyvermezi a kart. Minden előadott darabnál teljesen érvényre jutott nemcsak a kiművelt, jó hanganyag, de a legfinomabb árnyalat, a szabatos, gyönyörködtető, tiszta előadás, biztos, tudatos vezetés. Valóban nagy élvezetben volt része a közönségnek. — *Czinke István* szívhez szóló, szép imáját *Marikovszky* Sarolta bensőséggel, sok meleg érzéssel mondta el. *Klein Róza* a Morócz Jenő „Levél anyámhoz”, *Szalontay Anna* pedig *Jakab Odön* „Irgalom” című költeményét szavalta ügyesen, tetszés mellett. Szépen szavalta *Bartha Jozsefin* Várady „Judás”-át és *Kalocsay Margit* Várady „A segítő” című költeményét. De kétségkívül a legszebb szavalat volt a *Lipták Ilonáé*, ki Szilágyi Géza nehéz költeményét „Ahasvér karácsonyát” mély érzéssel, kitünő hanghordozással adta elő. A bucsubeszédet *Urbán Anna* hatásosan mondta, könnyeket csalva a jelenléttek szemébe. Mindenik növendékét és a dalosokat is lelkesen megtapsolták. Az ünnepély végén *Kathona Géza* a leányiskola jeles igazgatója kiosztotta a jutalmakat, majd a tanévet bezáró tartalmas beszédét mondotta el. Minden osztályból emléktárgyat könyvet kaptak jutalmul a szorgalmas növendékek s *Bályás Jolán* még 20 koronát (Káposztás Józsefné adományát), *Becser Jolán* Tompa „Olajág”-át és *Bartha Jozsefin* szép rajzáért egy művészi könyvet kapott. *Kathona Géza* igazgató, kinek vezetése mellett a polgári leányiskola évről-évre szépen fejlődik, felhasználta az ünnepélyes alkalmat, hogy visszapillantson a 20 esztendő múltja és rámutasson, hogy fejlődött az iskola a kor mai színvonalára az állam és város hatóság támogatása mellett, úgy, hogy ma már az iskola teljes felszerelést is nyert. Szerénysege természetesen nem engedte, hogy felemlítse azt, hogy a felszerelés megszerzésében nagy érdemei vannak. Mikor a városnak, az államnak, a tanügyi vezetőségnek lerója a hála és köszönet adóját, hangsúlyozza, hogy eredményt csak úgy lehet felmutatni, ha az iskolát munkájában a közönség is támogatja, erre kéri is a közönséget. A női ipariskoláról és annak hivatott, kiváló vezetőjéről *Alexay* kisasszonyról is elismeréssel szól, de fájdalmasan emlékszik meg a beteg dr. *Veress Samunéról*, kit *Konratovics* Jolán teljes buzgalommal és sikeresen helyettesített. A beteg kártársnőnek mielőbbi gyógyulást kíván és végül köszönetet mondott a tantestületnek sikeres és odaadó működéséért, a közönségnek pedig megjelenéséért. Lelkes éljenzést kísérelte a szép beszédét, mely után a záróünnepélyt véget ért.

Kisdedek mulatsága. Rimatamástválván ma délután lesz az óvintézet udvarán a kisdedek szokásos nyári mulatsága. Kezdeté 3½ órakor, belépődíj 40 fillér. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság az óvoda épület nagyertermében lesz megtartva.

A kir. tanfelügyelőség hivatalos órái a folyó évi július—augusztus hónapokban reggel 7 órától délutáni 1 óráig tartatnak.

Leégett a pelsüci faipar. társulat nagy telepe f. hó 23-án éjjel 1 órakor porig égett. A tűz keletkezése okául azt mondják, hogy a kéményből kiszóródó szikrákat a nagy szél visszaverde, mitől a nagy halomban lévő fűrészpor tüzet fogott és éjjel lévén az idő, megfelelő gyors segítség hiányában pár pillanat alatt az egész gyártelep lángokban állott. A közeli vidéki tűzoltóság is gyorsan megjelent, de a nagy orkánban mentésről szó sem lehetett. A kár circa 200000 korona. A telep biztosítva volt az első magyar biztosító-társaságnál, így a kár nagy részben megfog térülni, 1000 méter fa azonban, mely nem volt biztosítva, szintén odaégett és ez a részvényesek kára.

Nyugdíjgyesüleli mulatság. A helybeli iparos nyugdíj egyesület által július hó 3-án a Széchenyikert fedett tánchelyiségében rendezendő világpóstával egybekötött táncmulatság iránt nemcsak városunkból de a vidékről is sokan készülnek. A rendezőség külön meghívót nem bocsát ki, csupán falragaszok útján tudatja a mulatság megtartását.

A nagyrőcei állami polgári fuiskolában a folyó tanévi magánvizsgálatok június hó 27. és 28-án tartatnak meg.

Szövetkezeti gyűlés. Rimaszombat és vidéke fogyasztási szövetkezete mult vasárnap délelőtt *Törköly József* elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a módosított alapszabályokat elfogadták és azokat jóváhagyás végett felterjesztik.

A nem állami tanító személyzet vasuti kedvezménye tárgyában kibocsátott 33,980. számú kereskedelmi miniszteri rendelet alapján vármegyénk kir. tanfelügyelője az „Iskoláink” című hivatalos tanügyi szaklapban részletes felhívást bocsátott ki, melyre ez uton is felhívja a vármegyebeli nem állami elemi s polgári iskolai tanító és kisededő személyzet figyelmét azzal, hogy az arczképes igazolványokért legkésőbb f. évi július hó végéig kell a kérvényeket benyújtani a magyar kir. államvasutak igazgatóságához.

Helyreigazítás. Lapunk előző számában hirt adtunk arról a sikerről, melyet *Kolbay Sárka* a művészi oklevél elnyerése céljából letett képesítő vizsgán aratott s e hírből a vizsgára öt előkészítő *Soós Irén*ről, mint zenetanítónőről emlékeztünk meg. Az igazsághoz híven írjuk meg azt, ami a Somogyi-téle zeneconservatóriumban *Kolbay Sárka* részére kiállított képesítő oklevélben is befoglalattik, hogy *Soós Irén* zenetanárnő és nem tanítónő, ami kétségtelenül nagy különbség.

Kereskedő ifjak mulatsága. Mult vasárnap a helybeli Széchenyikertben tartotta szépen sikerült mulatságát a helybeli kereskedő ifjuság. Eleinte a közönség csak lassan szállingózott, de úgy 7 óra tájban már szép számmal gyűlt össze a publikum a fedett tánc-helyiségben, hol vígan folyt a tánc a késő éjjeli órákig. A rendezőség élén *Haas Gézával* gondoskodott a szép leányserg szórakoztatásáról. A mulatság anyagilag is jól sikerült.

Elgázolás. F. hó 20-ikán délután *Osgyánon* keresztül száguldott egy nagy 252. számú automobil 3 utassal. A falu végén lakó *Kovács József* gépész éppen kihajtatott udvaráról, mikor az automobil jött. A motorkocsi elgázolta a lovakat és *Kovács* is súlyos sérüléseket szenvedett.

Hirtelen halál. *Novák Lajos* 39 éves nyustyai lakos folyó hó 19-én este egy lakodalomban tánc közben összeesett és azonnal meghalt. Szívizéhlhűdés ölte meg.

Talált gyermekhulla. Pelsőcz határában tekvő réten folyó hó 21-én a külső munkából hazatérő napszamosok egy körülbelül 3 hónapos fiúgyermek hulláját találták. A nyomozást a helybeli kir. ügyészség megindította s a csecsemő hulláját *Aranyossy* rozsnói járásbíró közbenjöttével dr. *Zehery* törvényszéki és *Heinicz* j. orvos f. hó 22-én felboncolta.

Lopás. A helybeli „Gömör” szállodában alkalmazott *Szolva* Mariska éttermi pinczérnőnek a pénztárcáját — amelyben 80 korona készpénz volt — ellopta *Kamodi* Jozefa ugyanott alkalmazásban volt kávéslány. A károsult panaszára a szökésben lévő kávéslányt a csendőrség másnap Feleden elfogta s bekísérte a helybeli kir. ügyészség fogházába.

Cabaret. *Bocskay Béla* cabare-művész és modern humorista 6 tagból álló társulatával városunkba érkezett. A felmutatott hírlapi közlemények teljes elismeréssel emlékeznek a szolid műsorral szereplő kis társulatról. Ennek alapján mi is melegen ajánljuk közönségünk figyelmébe. Ugy tudjuk, hogy ma este a Széchenyikert kioszkjában fognak játszani.

Ejjeli csendélet városunkban. Már ahoz egyik-másik utcában teljesen hozzá szoktak a lakosok, hogy napról-napra háborgatva legyenek éjjeli nyugalmukban, mert a zárórai szabályrendelet nem minden vendéglőre és kávéra alkalmaztatik egytormán. Ugy vagyunk már ezzel, mint az óra ketyegéssel, hogyha éjjel elhallgat, fölébredünk. No de egyszer majd csak felébred itt is a rend és igazság, mely nem tesz különbséget a rendőrség előtt. Azonban egy újítás is lépett életbe nálunk a csendháborítás terén. F. hó 22-ére virradóra valaki a kir. törvényszék ablakait kezdte döngötni, mivel azonban onnan idejekorán kiléptek, a csendháborító is ellépett és folytatta a „Tompa” szálloda földszinti helyiségén, hol minden ablakot bevett, valószínűleg talán azért, mert a rendőrség e helyet rendszeresen lecsukatja, hogy más korcsmába menjenek — hol mint halljuk — a rendőrségnek mindenhová szabad a bemenet. Rendőr nem volt látható, de a csukott vendéglőre nem is kell ügyelni. Ujjé! jobb a többi nyitott korcsmákban és reggel a gőzfürdőben szolgáltatást teljesíteni. Ha egészen nyomon leszünk, bővebben fogjuk az éjjelek történetét a rendőrség krónikájából megírni.

Szerkesztői üzenetek.

S. J. Balassagyarmat. F. I. Budapest. A valóban értékes cikkeket vettük, s mivel azok egy nyomon haladnak, jövő számunkban együtt fogjuk közölni. A szíves figyelmet nagyon köszönjük és minden időben örömmel vesszük.

Kiadó üzlet.

Rimaszombatban, Rákóczy-utca 18. szám alatt egy jó forgalmu üzlethelyiség 4 szobás lakással, magános nagy, tágas udvarral, azonnal bérbe adó. — Értekezhetni lehet: **Özv Mindszenty Bertalannéval.**

Családi birtokot

keresek vételre oly erdős területek vidékén, hol fővad is tartózkodik. — Czim: a kiadóhivatalban. 3-3

Kiadó, esetleg eladó ház.

A Rákóczy-utca 8. sz. alatt levő udvari kőház, 2 szoba, konyha, előszoba, pince és a hozzátartozó mellékhelyiségekkel bérbeadó, esetleg el is adó. Bővebb értesítést ad: **Vályi Ferencz**, fodrász.

Kiadó lakás.

Losonci-utca 45. számú ház emeleti része, mely hat szoba, konyha, kamara s mellékhelyiségekkel bír, azonnal bérbe kiadó. Értekezhetni lehet a tulajdonos: **Zavadszky Edével** (rimaszombati konzervgyár.)

Gyümölcsök és ideai zöldségfélék.

Válogatott spanyol meggyet és kajszinbaraczkot 5 kilos, csinosan fonott vesszőkosarakban 3 korona 75 fillérért: — gyenge kalarábét, zöld fejtett borsót és új burgonyát keverten 5 kilos kosarakban 3 koronaért s naponta olesóbban szállítanak

HIBJÁN SÁMUEL utódai Nyiregyházán.

Eladó zongora.

Egy egészen új, fekete hármast pedálos zongora eladó. Czim: Megtudható a kiadóhivatalban.

Versenyárgyalási hirdetmény.

2800. sz. — A rimaszombati villamos áramfejlesztő telep összesen 72000 koronával előirányzott építési munkálataira, nevezetesen:

a bontási, föld, kőműves és elhelyező, ács, eserepező, műpalafedési, bádigos, vas, asztalos, lakatos, mázó, üveges és szobafestő munkákra a versenyárgyalást a következő feltételek és kötelezettségek mellett tartjuk meg:

1. Ajánlatot tehetnek mindazon hazai szakértő iparosok, a kik iparuk gyakorlására hatósági engedéllyel jogosítva vannak.

2. Ajánlat egy az összes munkálatra, mint az egyes munkanemekre külön-külön is tehető. Osszajánlat elfogadása esetén azonban a fő vállalkozó még a munka megkezdése előtt tartozik alvállalkozóit bejelenteni.

3. A munkatervet, a teljes kiviteli költségvetés, valamint a különleges árlejtési feltételek a városi kiadóhivatalban megtekinthetők és lemásolhatók. Részletesebb telvilágosításokkal a városi mérnök szolgál.

4. Ajánlattevők tartoznak az ajánlati összeg 5%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a városi házipénztárnál letétbe helyezni és az erről szóló nyugtát az ajánlatához mellékelni.

5. Az egy koronás bélyeggel ellátott, sajátkezűleg aláírt és lepecsételt ajánlatok folyó év **julius hó 8-án** déli 12 óráig a város polgármesterénél beadandók, később vagy táviratilag érkezett ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

6. Az ajánlatok az egyes munkanemek szerint szétválasztva teendőek. Számmal és betűvel kitüntetendő az a százalék, a melynek leengedése, esetleg felülfizetése mellett az ajánlattevő az illető munkanem elvégzésére vállalkozik.

7. A benyújtott ajánlatok még aznap délután nyilvánosan felvonnak bontatni. Az ajánlattevők ajánlatiukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Az ajánlat az ajánlattevőre azonnal, a városra esakis a képviselőtestület határozatának felsőbb jogérvényes jóváhagyása után válik kötelezővé. A beérkezett ajánlatok közül a város szabadon, az arra való tekintet nélkül választ. — Esetleg egyiket sem fogadja el és új versenyárgyalást hirdet vagy a munkálatok kivitelét más uton biztosítja. Az ajánlattevők semmi esetben kártalanítást nem követelhetnek.

8. A vállalatra nézve részint az állami különleges és részletes feltételek, részint az ide előirt különleges árlejtési és vállalati feltételek az irányadók. Az ajánlatban kiteendő, hogy a vállalkozó a kiirási művelet minden részletét ismeri és azoknak magát aláveti, az építkezésnél esakis hazai anyagot és magyar munkást alkalmaz.

A kőműves munka vállalkozója köteles a városi téglát használni, — a mely a városi téglatelepen részére ezenként 33 koronáért fog kiadni.

9. A munkálat befejezési határideje a különleges árlejtési feltételekben vannak feltüntetve.

Rimaszombat, 1910. június hó 23-án.

Dr. Kovács, polgármester.

Rendkívüli árleszállítás.

Házassulandók figyelmébe!

Jegygyűrűk és nászajándék-tárgyak előnyösen beszerezhetők részletfizetésre is 24-*

TIGERMAN ADOLF

órásmeister és ékszerésznél Rimaszombat.

Özv. Jakovetz Alajosné kőfaragó üzlete Rimaszombat Andrássy-ut.

Allandó nagy sirkőraktár!

LEGOLCSÓBB ÁRAK! KIFOGÁSTALAN MUNKAKIVITEL!

— AZ ÜZLET ALAPÍTVÁ: 1836-ban. —

Meghívó.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvénytársaság rendkívüli közgyűlését

1910. július hó 4-én (hétfőn) d. e. 10 órakor tartja meg saját helyiségében, melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az alaptőkének 100000, esetleg 200000 koronával leendő felemelése új részvények kibocsátása által.
2. Alapszabályszerűleg beadott indítványok tárgyalása.

Igazgatóság.

Kárpitos, paplanos munkák

legelesőbb beszerzési forrása **IZSÁK SÁNDORNAL.**

Rimaszombat, Koháry-u. 27.

„Polgári Olvasókör” közelében. 24-*

Ugyanitt egy tanoncz és tanuló lány felvetetik.

Eladó mézárszéki berendezés.

Rimaszombat város legforgalmasabb helyén lévő mézárszék berendezése: 2 darab márvány táblás pult, 2 darab vágó-töke, akasztó állvány, horgok stb. stb. mérsékelt áron eladók. — Venni szándékozők forduljanak: **Izrael Sándorné** tulajdonoshoz **Rózsa-u.**

Kiadó lakás.

A Szijjártó-utca 44. számú ház emeleti része, — mely öt szoba, konyha, kamara és minden mellékhelyiséggel bír, — azonnal bérbe vehető. — Ugyanott egy esür és több lóra alkalmas, kőből épült istálló szintén azonnal kiadó. — Értekezni lehet: **Majomy József** tulajdonossal.

Hirdetmény.

436. sz. — Alulirt kiküldött, bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírósnak 1910. évi V. Sp. I. 152/3. számú végzése folytán Molnár József ügyvéd által képviselt rimaszombati ref. egyház telperes részére 450 korona tőkekövetelés s járulékaik erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1220 koronára becsült ingóságokra a rimaszombati kir. járásbírósnak 1910. V. II. 64/4. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Rimaszombatban leendő megtartására határidőül **1910. évi július hó 4-ik** napján, délutáni 3 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, lovak stb. ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívotnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számított. Kelt Rimaszombat, 1910. június 21-én.

Gaskó, kir. bir. végrehajtó.

Fürdő megnyitás!

A várgedei gyógyfürdőt

1910. évi május hó 8-án vasárnap

ezigányzene mellett ünnepélyesen megnyitottam, egyben értesitem a n. é. közönséget, hogy a fürdőt saját házi kezelés mellett, a legjobb kiszolgálással a mai kor igényeinek teljesen megfelelően vezetem.

Kiváló tisztelettel:

Kohn Albert,

fakereskedő és fürdőtulajdonos.

Kiadó lakás, esetleg eladó ház.

A Koháry- és Tökölly-utczák sarkán levő ház, — mely 600 □-l területen fekszik — melyen 6 szoba és minden mellékhelyiség feltalálható, szép udvar és gondozott nagy kerttel bír, — **azonnal bérbe vehető**, esetleg örök áron szabad kézből eladó. Bérleti vagy venni szándékozők forduljanak a tulajdonos:

Lukács Géza, alispánhoz.

Eredeti „Pfaff” varrógépek,

valamint elsőrendű KERÉKPÁROK dupla harangesapágygyal és szabadonfutóval 5 évi jótállás mellett eredeti gyári árban kaphatók.

Kerékpáralkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárokhoz külső és belső gummitak, pedálok, lánczok, esengők, kormányok, sárvédők, kulesok, szabadonfutó ágyak, eszék, konuszok, tengelyek stb. stb. melyen le szállított nagyban eredeti gyári árban szállítok vidékre is.

TIGERMAN ADOLF,

órásmeister és ékszerész.

Rimaszombat. (a pénzügyigazgatósági épület.)

Hirdetmény.

2127. sz. — A nagyrőcei kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Bottó Milán ügyvéd, nagyrőcei lakos végrehajtónak Pancsula János kovács, királyhegyaljai lakos végrehajtást szenvedő elleni 325 korona 79 fillér tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagyrőcei kir. járásbírósnak) területén lévő, Királyhegyalja község határában fekvő, a királyhegyaljai 39. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. I. 2. sorszám, 342. hrzi számú szántónak a B. 13. sorszám alatt Pancsula János nevében álló $\frac{1}{2}$ -ed részére 50 koronában; a királyhegyaljai 275. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. I. 1-4. sorszámú ingatlanok a B. 5. alatt Pancsula János nevében álló részére 100 koronában; a királyhegyaljai 277. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. I. 1-4. sorszám, 255. és 253. 2. hrzi számú belsőség, udvar, ház és az ezekhez tartozó erdő és legelő-illetőségnek a B. 10. sorszám alatt Pancsula János, kinek felesége Margeta Erzsébet nevében álló részére 70 koronában; a királyhegyaljai 714. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. I. 1-7. 9-11. sorszámú külsőség, belsőség, ház s az ehhez tartozó erdő és legelőből álló és a B. 3. és 4. sorszámok alatt egészben Pancsula János nevében álló ingatlanra 1020 koronában; és a királyhegyaljai 1083. számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. I. 2. sorszám, 261/a. hrzi szám s B. 1. sorszám alatt egészben Pancsula János kovács tulajdonánál jegyzett ingatlanra az árverést 80 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a ténnebb megjelölt ingatlanok az **1910. évi július hó 21-ik** napján, délelőtt 10 órakor Királyhegyalja községben, a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is, de a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ad részénél olesóbban el nem adható.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 5 koronát, 10 koronát, 7 koronát, 102 koronát és 8 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrőcén, 1910. évi május 31-én.

A nagyrőcei kir. járásbírósnak, mint tkvi hatóság.

Gazda, kir. járásbíró.

Erdőbénye

gyógyfürdő Zemplénumegyeében, Tokaj-hegyalján, szél és portmentes erdős völgykötlanban. 237 méterre a tengerszín felett.

Fürdőidény: május 22-től szeptember 15-ig.

Vize kitűnő hatású gazdag vas- és timsótartalmánál fogva a női betegségekben, sápkórban, ideg-ántalmakban, rheumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknek. — Meleg kád-fürdőkön kívül használhatók: iszap, vasláp, sósfürdők; maszage, izasztó és hidegvíz-gyógyfürdő. Ivó-gyógyfürdőhöz mindenféle ásványvíz van készletben. — Kiváló klimatikus gyógyhely a légkörszervi és különösen malárius bajokban szenvedők részére. — Posta- és táviróállomás **Erdőbénye**. Táviratok telefonon adatkak át a fürdőtelepre és tel. pröl. Postai küldemények naponta egyszer szállítotnak ki a telepre és telepről. **Allandóan a telepen lakó fürdőorvos: Dr. Asztalos Kálmán Erdőbényéről.** — Vendéglős: **Végh László Sárospatakról**, a kinél kitűnő és jutányos étkezés és kifogástalan kiszolgálást lehet. — Külön izraelita vendéglős.

Vasuti állomás: személyvonathoz „Erdőbénye Fürdő” megállóhely; gyorsvonathoz: „Ólaszliska Tolesva” állomás, a honnan és hová hatóságilag megállapított szállítási díj mellett bérkeosi közlekedés van berendezve.

A fürdő házilag van kezelve. Fürdőleirást kívánatra küld a

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.